

2. Гречаник О. Є. (2020). Удосконалення підготовки та перепідготовки фахівців у системі післядипломної освіти в контексті модернізації системи освіти України. Управління школою, 22-24, 2-17. <http://dspace.hnpu.edu.ua/handle/123456789/4852>
3. Жарик, Є. А. (2018). Трансформаційне лідерство як запорука успішного управління змінами. Молодий вчений, 6 (58), 200-203. <https://molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/view/4367>
4. Сазонова, Т. О., & Єріна, В. В. (2020). Роль психологічних методів управління у формуванні ефективної діяльності підприємства. Економічний форум, 1 (1), 103-109. <https://dspace.pdau.edu.ua/handle/123456789/9384>

РОЛЬ ГЕЙМІФІКАЦІЇ У ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНИХ КОМУНІКАТИВНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ КУРСУ “ДІЛОВА УКРАЇНСЬКА МОВА”

Мунтян Олександр Олександрович

к. філол. н., доцент

Кафедра філології та перекладу

Київський національний університет технологій та дизайну, Україна

Сучасна освіта постійно шукає інноваційні підходи до підвищення ефективності навчання, і курс «Ділова українська мова» не є винятком, адже він відіграє ключову роль у підготовці фахівців, здатних ефективно комунікувати в професійному середовищі [1]. Традиційні методи, такі як лекції чи письмові вправи, часто не забезпечують достатнього рівня мотивації та практичного застосування знань. Натомість ігрові методики, що поєднують інтерактивність, креативність і практичну спрямованість, стають дієвим інструментом для формування мовних і комунікативних компетентностей. У цій розвідці аналізуються теоретичні основи ігрових методик, їх практичне застосування у вивченні ділової української мови, результати експерименту, проведеного в Київському національному університеті технологій та дизайну, а також пропонує рекомендації для їх інтеграції в освітній процес.

Ігрові методики в освіті ґрунтуються на концепції гейміфікації, яка передбачає використання ігрових елементів, таких як змагання, рольові сценарії чи нагороди, для підвищення мотивації та ефективності навчання. У контексті ділової української мови ці методики створюють динамічне навчальне середовище, яке сприяє активізації пізнавальної діяльності. Вони виконують кілька ключових функцій: підвищують мотивацію завдяки позитивному емоційному тлу, дозволяють застосовувати знання в моделюванні реальних

професійних ситуацій, розвивають комунікативні навички через рольові ігри та стимулюють творче мислення. Теоретичною основою таких методик є теорія внутрішньої мотивації, що підкреслює значення автономії й зацікавленості [2]. Ці принципи особливо важливі для здобувачів вищої освіти, які потребують практичної спрямованості навчання.

Ділова українська мова як дисципліна має на меті сформувати вміння створювати ділові документи, вести переговори, готувати презентації та дотримуватися професійного етикету. Ігрові методики дозволяють моделювати професійні ситуації, що сприяє кращому засвоєнню матеріалу та розвитку soft skills. Серед основних типів ігрових технік можна виділити рольові ігри, де студенти беруть на себе ролі учасників ділових ситуацій, наприклад, менеджера чи клієнта, і відпрацьовують навички комунікації. Кейс-методи передбачають аналіз реальних чи вигаданих ситуацій, що вимагають складання документів або вирішення комунікативних завдань. Симуляційні ігри моделюють робочий процес, наприклад, віртуальний офіс, де студенти виконують завдання з ділового листування. Лексичні ігри, такі як «Словниковий пінг-понг» чи «Діловий кросворд», збагачують професійний словниковий запас, а квестові завдання, як-от складання резюме чи підготовка презентації, розвивають комплексні навички.

Практичне застосування ігрових методик можна проілюструвати кількома прикладами. У рольовій грі «Ділові переговори» студенти КНУТД моделювали переговори між дизайнерською компанією та клієнтом, який замовляє брендинг, використовуючи фрази на кшталт «пропонуємо оптимізувати витрати» чи «гарантуємо якість». Це допомогло вдосконалити мовленнєві кліше та навички ведення діалогу. У кейс-методі «Офіційна відповідь на скаргу» студенти складали листи-відповіді на скаргу щодо затримки поставки текстилю, застосовуючи ввічливі форми, такі як «просимо вибачення за незручності» чи «пропонуємо компенсацію», що сприяло формуванню навичок письмової комунікації. Лексична гра «Термінологічний брейн-ринг» передбачала змагання команд у поясненні термінів, таких як «консигнація» чи «форс-мажор», що допомогло студентам швидше запам'ятовувати професійну лексику. Квест «Офісний марафон» включав послідовне виконання завдань, як-от складання резюме для вакансії дизайнера чи підготовка слайдів для презентації, що розвивало багатозадачність.

Ефективність ігрових методик була підтверджена експериментом, проведеним у Київському національному університеті технологій та дизайну у 2024/2025 навчальному році за участю 60 студентів. Студенти умовно були поділені на дві групи: експериментальну, яка навчалася з використанням ігрових методик, і контрольну, де застосовувалися традиційні методи. Експериментальна група брала участь у рольових іграх, кейс-методах, лексичних іграх і квестах, тоді як контрольна група вивчала курс через практичні завдання, письмові вправи та самостійну роботу. Оцінка проводилася за трьома критеріями: знання термінології, якість складання документів і навички усної комунікації.

Результати показали, що експериментальна група досягла на 28% вищого рівня засвоєння термінології, на 22% кращої якості письмових документів за критеріями структури, стилю та мовної коректності, а також на 30% вищих показників усної комунікації за впевненістю, аргументацією та використанням професійної лексики. Опитування виявило, що 92% студентів експериментальної групи відчували підвищення мотивації до навчання, порівняно з 45% у контрольній групі. Ці дані свідчать, що ігрові методики значно покращують засвоєння матеріалу та сприяють розвитку практичних навичок.

Ігрові методики мають низку переваг: вони підвищують мотивацію завдяки ігровим елементам, забезпечують контекстне навчання через моделювання професійних ситуацій, розвивають командну роботу та критичне мислення, а також дозволяють адаптувати завдання до рівня підготовки студентів. Проте їх впровадження пов'язане з певними викликами, такими як потреба в додаткових ресурсах, ризик втрати навчального фокусу через надмірне захоплення грою та необхідність підготовки викладачів до модуляції ігрових занять.

Для ефективного впровадження ігрових методик у навчальний процес рекомендується інтегрувати їх як доповнення до традиційних методів, наприклад, проводити рольові ігри після вивчення теоретичного матеріалу. Завдання слід адаптувати до професійних інтересів студентів, наприклад, моделювати ситуації, пов'язані з дизайном для студентів відповідної спеціальності. Використання цифрових платформ, як-от Zoom чи Moodle, може підвищити інтерактивність. Важливо розробити чіткі критерії оцінки, що враховують мовну коректність і комунікативну ефективність, а також забезпечити підготовку викладачів через тренінги з гейміфікації.

Ігрові методики є потужним інструментом у вивченні ділової української мови, оскільки вони підвищують мотивацію, сприяють практичному застосуванню знань і розвитку комунікативних навичок. Результати експерименту в Київському національному університеті технологій та дизайну підтверджують їхню ефективність у покращенні засвоєння матеріалу та підготовці фахівців, здатних ефективно комунікувати в професійному середовищі. Подальші дослідження можуть зосередитися на аналізі довгострокового впливу ігрових методик на професійну діяльність випускників і розробці нових форматів ігор для різних спеціальностей.

Список використаних джерел

1. Мунтян, О. О. (2024). Вивчення ділової української мови у закладах вищої освіти: особливості і перспективи. *Modernization of science and its influence on global processes*, 135–138. Bern, Swiss Confederation: International Center of Scientific Research
2. Deci, E. L., & Ryan, R. M. (1985). *Intrinsic Motivation and Self-Determination in Human Behavior*. New York: Plenum Press.